

та активність. У виступах Толкунова Андрія Анатолійовича (ДГП “Укргеофізика”), Гаврилюка Руслана Олександровича (ДП “Науканафтогаз”), Рудька Георгія Ілліча (ДКЗ України), Красножона Михайла Дмитровича (УкрДГРІ), Лютої Наталії Георгіївни (УкрДГРІ) та ін. було порушено проблемні питання, визначені тематикою зустрічей за круглим столом, запропоновано можливі способи їх вирішення.

Велику частину доповідей було присвячено численним аспектам наукового супроводу геологорозвідувальних робіт і надрокористування, обґрунтуванню оптимальних напрямів робіт на стратегічно важливі корисні копалини, використанню альтернативних і відновлюваних джерел енергії в Україні, зокрема геотермальної енергії й інших нетрадиційних енергоносіїв.

Під час зустрічей за круглим столом більшість доповідей стосувалася стану й напрямів удосконалення нормативно-правового й законодавчого забезпечення геологічної галузі. Було внесено низку пропозицій щодо нової редакції Кодексу України “Про надра” та Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року тощо. Досконала законодавча база сприятиме підвищенню інвестиційної привабливості об’єктів надрокористування в Україні й залученню недержавних інвестицій у галузь надрокористування.

На завершення цього представницького заходу було прийнято проект Ухвали, в якій відзначено, що впродовж роботи геологічного форуму учасники акцентували увагу на потребі: реформувати геологічну галузь для забезпечення ефективного її функціонування у сфері, пов’язаній з надрокористуванням та охороною довкілля; суттєво поліпшити організаційну роботу центрального органу виконавчої влади; запровадити й здійснювати державний моніторинг надрокористування.

У проекті Ухвали визначено низку рекомендацій для Мінприроди й Держгеонадр України щодо забезпечення безперервного фінансування ГРР, затвердження пріоритетних напрямів геологорозвідувальних робіт, які мають стратегічне й соціальне значення, розроблення концепції реформування геологічної галузі, створення сприятливих умов для залучення інвестицій та інших актуальних і важливих проблемних питань.

За усталеною традицією для учасників геологічних конференцій і форумів організовують цікаві екскурсії. Цього року відбулася тематична морська екскурсія “Протизсувні й берегозахисні заходи Одеського узбережжя”, яку провів доктор геолого-мінералогічних наук, професор, декан геолого-географічного факультету Одеського національного університету імені І. І. Мечникова Черкез Євген Анатолійович. Екскурсанти ознайомилися з Чорноморським узбережжям Одеси, історією забудови міста, його інженерно-геологічними умовами, застосуванням протизсувних і берегозахисних споруд, прикладами позитивного й негативного антропогенного впливу на берегові схили.

Рукопис отримано 9.11.2015.

УХВАЛА ГЕОЛОГІЧНОГО ФОРУМУ “АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГЕОЛОГІЇ: НАУКА Й ВИРОБНИЦТВО (ГЕОФОРУМ–2015)”

м. Одеса, 7–12 вересня 2015 р.

Геофорум–2015 ухвалив:

1. Акцентувати увагу Мінприроди України й Держгеонадр України на неприпустимості стану, що склався з фінансуванням ГРР державних геологічних підприємств у 2015 році. Наголосити на потребі проводити тендерні процедури із закупівлі ГРР на початку року, щоб забезпечити безперервне фінансування ГРР, які виконують за рахунок державного бюджету.

2. Рекомендувати Держгеонадрам України затвердити перелік пріоритетних напрямів геологорозвідувальних робіт, які мають стратегічне й соціальне значення, з урахуванням досвіду геологічних служб країн Європи (передусім регіональні геологорозвідувальні й гідрогеологічні роботи) і забезпечити їх першочергове й безперебійне фінансування з державного бюджету.

3. Рекомендувати Мінприроди України утворити при Держгеонадрах України експертну групу з провідних українських учених і виробничників, що розроблятиме концепції реформування геологічної галузі, а також удосконалюватиме законодавче й нормативно-правове забезпечення надрокористування.

Першочерговими завданнями експертної групи вважати: розроблення диференційованої рентної плати за видобуток корисних копалин та охоплення рентними платежами видобутку всіх корисних копалин групи А.

4. Розробити заходи з розширення джерел фінансування ГРР завдяки запровадженню цільових ставок відрахувань для відновлення мінерально-сировинної бази, залученню коштів інвесторів і місцевих бюджетів. Ужити заходів щодо відновлення в Державному бюджеті України захищеної статті стосовно фінансування геологорозвідувальних робіт.

5. Рекомендувати Держгеонадрам підготувати розпорядження щодо ревізії наявного нормативно-правового забезпечення геологічної галузі й розроблення та затвердження правових і законодавчих актів для ефективного функціонування галузі в ринкових умовах і залучення недержавних інвестицій.

6. Створити сприятливі умови для залучення інвестицій з метою геологічного вивчення України способом забезпечення полегшеного доступу до геологічної інформації; спростити процедуру отримання спеціального дозволу на користування надрами; унести зміни до Земельного кодексу України, а саме: надати особливого статусу землям, розміщеним над родовищами стратегічного й загальнодержавного значення, щоб спростити процедуру оформлення земельних відводів для розробки корисних копалин; запровадити суттєві пільги для інвесторів, що виконують геологічне вивчення власним коштом.

7. Рекомендувати Міністерству екології та природних ресурсів України, Державній службі геології та надр України під час

формування, розроблення й узгодження програм відновлення навколишнього природного середовища України, зокрема в районах проведення АТО й навколишніх техногенно навантажених районах Донбасу, передбачити потребу розроблення й виконання концепції й програми медико-геологічного моніторингу як інструменту оцінки й контролю за станом здоров'я населення на досліджуваних територіях, а також створення низки тематичних еколого-геологічних карт з обов'язковим відображенням аспектів впливу геологічного середовища територій на стан здоров'я населення, що проживають у їх межах. Утілюватися в життя концепція й програма медико-геологічного моніторингу як інструмент оцінки й контролю за станом здоров'я населення на території України має спільними зусиллями геологів і медиків.

8. Рекомендувати підприємствам, що виконують роботи з геологічного вивчення корисних копалин, ураховуючи напружений стан із забезпеченням енергетичною, рудною та нерудною сировиною, при розробці нових покладів проводити їх комплексну оцінку, дотримуючись принципів ощадливого й раціонального використання невідновлюваних ресурсів надр.

9. Рекомендувати Міністерству екології та природних ресурсів України, Державній службі геології та надр України задля уникнення затримки в роботі надрокористувачів ініціювати й підтримати внесення змін до статті 45 Кодексу України "Про надра" (Відомості Верховної Ради України, 1994, № 36, ст. 340, Офіційний вісник України, 2012 р., № 89, ст. 3591) такі зміни: 1) у частинах другій і четвертій слова "центральною органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр" замінити словами "Державною комісією України по запасах корисних копалин"; а протокольні рішення установи вважати безумовними для виконання надрокористувачем з моменту їх прийняття; 2) частину третю вилучити.

10. У напрямі робіт "Тверді корисні копалини" уважати за доцільне:

10.1. Завершити переоцінку перспективних і прогнозних ресурсів твердих корисних копалин України, для чого потрібно провести відповідні роботи по території діяльності ДП "Західукргеологія"; "СхідДРГП"; ДРГП "Донецькгеологія".

10.2. Провести геолого-прогнозне картування на найперспективніших територіях задля оцінки руд рідкісних і благородних металів, зокрема в межах Пержанського рудного поля.

10.3. Під час розроблення нової редакції Кодексу України "Про надра" внести зміни до п. 6 ст. 26 й п. 23 чинного "Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами"; збільшивши термін підготовки до розробки родовищ, зокрема для родовищ чорних і кольорових металів, до 5 років.

10.4. Відкоригувати на вимогу часу чинне "Положення про порядок організації та виконання дослідно-промислової розробки родовищ загальнодержавного значення" (затв. наказом Мінекоприродресурсів від 03.03.2003 р. № 34/м), зокрема включивши до нього дослідно-промислово розробку технологій вилучення супутніх компонентів.

10.5. Унести зміни до п. 15 "Перехідних положень Земельного кодексу України", знявши мораторій на зміну цільового призначення земельних ділянок (паїв), розміщених у межах районів з розвіданими запасами корисних копалин загальнодержавного значення.

11. У напрямі робіт "Гідрогеологічні роботи" уважати за доцільне.

11.1. Ужити термінових заходів з відновлення моніторингу підземних вод як складової частини загальнодержавного моніторингу довкілля. Відновити на базі УкрДГРІ Науково-методичний центр з моніторингу довкілля в межах компетенції Держгеонадр. Розробити програму вдосконалення системи мо-

ніторингу підземних вод в Україні з урахуванням вимог Водної рамкової директиви й інших документів Євросоюзу.

11.2. Забезпечити проведення й завершення до 2020 року робіт з переоцінки прогнозних ресурсів підземних вод.

11.3. Організувати в УкрДГРІ науково-дослідну роботу з оцінки стану мінеральних вод, беручи до уваги унікальний гідромінеральний потенціал України, його роль в оздоровленні населення країни й виняткову інвестиційну привабливість.

11.4. Розпочати державний моніторинг надрокористування зі стратегічно важливої корисної копалини – підземних вод.

11.5. Активізувати роботи з гідрогеологічного довивчення масштабу 1:200 000 як складової частини Держгеолкарти-200.

12. У напрямі робіт "Нафта й газ" уважати за потрібне виконати комплекс політичних, економічних та організаційних заходів, а саме:

12.1. Поглибити дослідження перспектив України з видобутку нетрадиційної вуглеводневої сировини способом організації пілотного науково-дослідного проекту з буріння пошуково-розвідувальних свердловин на вуглеводні нетрадиційного типу із залученням коштів інвесторів.

12.2. Провести комплексні наукові дослідження щодо потенційно газоносних сланцевих формацій осадових басейнів України й здійснити геолого-економічні дослідження для обґрунтування доцільності розробки покладів сланцевого газу з урахуванням екологічних ризиків.

13. У напрямі робіт з розвитку створення баз даних геологічної інформації й інформатизації суспільства запровадити в рамках Держгеонадр і її підприємств сучасні технології обміну геологічною інформацією, сформувати єдиний інформаційний простір способом створення інформаційного порталу з відомостями щодо геологічного вивчення надр і надрокористування.

14. Наголосити на важливості здійснювати моніторинг геологічних пам'яток, берегти й охороняти геологічну спадщину України й вказати на потребу створити геолого-туристичний бренд України й продовжити роботи з організації перших в Україні геопарків.

15. Доручити УкрДГРІ підготувати інформацію щодо результатів "Геофоруму-2015" і розмістити її на офіційному сайті Держгеонадр, а також опублікувати 10 найліпших доповідей у фахових виданнях "Мінеральні ресурси України" та "Збірник наукових праць УкрДГРІ".

ОРГКОМІТЕТ